

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

รอบการประเมินที่ ๒

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ-สกุล นายธรรมรัตน์ กังวาลสิงหนาท ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่ม/ฝ่าย/สพด. สถานีพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์

หัวข้อการพัฒนา ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence)

สถานที่ การฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ e-learning ของสถาบัน TDGA

วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ อาจารย์สมณณ์ จิรพัฒน์พร

หน่วยงานที่จัดอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (Thailand Digital Government Academy)

คำอธิบายหลักสูตร

หลักสูตรนี้พัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงและประยุกต์ใช้กรอบมาตรฐานความฉลาดทางดิจิทัลระดับสากล DQ (Digital Intelligence) จาก DQ Institute และกรอบสมรรถนะพลเมืองดิจิทัลตามแนวทางของ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) ภายใต้หลักสูตร ETDA Digital Citizen (EDC / EDC Plus) เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยครอบคลุม ๕ ด้านสมรรถนะหลัก ได้แก่

๑. อัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity)
๒. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม (Digital Use)
๓. การจัดการความปลอดภัยในโลกดิจิทัล (Digital Security)
๔. การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication)
๕. การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy)

โดยในแต่ละหัวข้อจะมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ทักษะเชิงปฏิบัติ และทัศนคติที่จำเป็น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนก้าวสู่การเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลได้อย่างมั่นคงปลอดภัยระดับเนื้อหา: Basic (สำหรับบุคลากรทั่วไปที่ต้องการพื้นฐานความรู้ในการปฏิบัติงาน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ตระหนักรู้ถึงความสำคัญ และมีทักษะในการใช้งานอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เท่าทันภัยคุกคามไซเบอร์ รู้วิธีการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการทำงานได้อย่างปลอดภัย

เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทและเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การทำงาน และการสื่อสารอย่างมาก ดังนั้น ทักษะพื้นฐานเพียงแค่การอ่านออกเขียนได้อาจไม่เพียงพออีกต่อไป มนุษย์จึงจำเป็นต้องมี Digital Literacy (การรู้เท่าทันดิจิทัล) และพัฒนาไปสู่ Digital Intelligence หรือ DQ (ความฉลาดทางดิจิทัล) ซึ่งหมายถึงกลุ่มทักษะด้านสังคม อารมณ์ และการรับรู้ ที่ช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับการใช้ชีวิตบนโลกดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑. จาก Digital Literacy สู่ Digital Intelligence (DQ)

Digital Literacy เน้นความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัล การค้นหาข้อมูล และการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ ขณะที่ Digital Intelligence (DQ) เป็นแนวคิดที่ครอบคลุมมากกว่า โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างฉลาด มีจริยธรรม ปลอดภัย และเกิดประโยชน์สูงสุด เปรียบเสมือนการนำความสามารถด้าน IQ และ EQ มาประยุกต์ใช้ในโลกไซเบอร์

๒. ๘ มิติสำคัญของความฉลาดทางดิจิทัล (The ๘ Digital Life Skills)

สถาบัน DQ Institute แบ่งทักษะความฉลาดทางดิจิทัลออกเป็น ๘ ด้านสำคัญที่คนในยุคดิจิทัลควรมี ได้แก่

- **Digital Citizen Identity (อัตลักษณ์ในโลกดิจิทัล):** ความสามารถในการสร้างและบริหารจัดการภาพลักษณ์หรือตัวตนบนโลกออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองบนอินเทอร์เน็ต
- **Screen Time Management (การบริหารเวลาหน้าจอ):** ความสามารถในการควบคุมตนเองและใช้อุปกรณ์ดิจิทัลอย่างสมดุล สามารถแบ่งเวลาให้เหมาะสมระหว่างโลกออนไลน์และชีวิตจริง โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
- **Digital Cyberbullying Management (การจัดการกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์):** ความสามารถในการรับมือ ป้องกัน และยุติการกลั่นแกล้งหรือความรุนแรงบนโลกออนไลน์ ทั้งในฐานะผู้ถูกละเมิดและผู้พบเห็น
- **Digital Cyber Security Management (การจัดการความปลอดภัยทางไซเบอร์):** ทักษะในการปกป้องข้อมูล อุปกรณ์ และระบบเครือข่ายของตนเองจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ เช่น ไวรัส แสกเกอร์ และการหลอกลวงออนไลน์ (Phishing)
- **Digital Privacy Management (การจัดการความเป็นส่วนตัว):** การรู้เท่าทันและป้องกันข้อมูลส่วนบุคคลไม่ให้รั่วไหล รวมถึงการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวและการเคารพสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น
- **Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ):** ความสามารถในการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร และข้อมูลเท็จ (Fake News) รวมถึงเข้าใจเจตนาของผู้ส่งสาร เพื่อป้องกันไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อของการบิดเบือนข้อมูล
- **Digital Footprints (ร่องรอยทางดิจิทัล):** การตระหนักว่าการกระทำต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต เช่น การโพสต์ การแสดงความคิดเห็น และการค้นหา ล้วนทิ้งร่องรอยทางดิจิทัล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออนาคต การทำงาน และการดำเนินชีวิต จึงควรคิดให้รอบคอบก่อนทำสิ่งใดบนโลกออนไลน์
- **Digital Empathy (การเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล):** การใส่ใจและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นบนโลกออนไลน์ ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี โดยหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง (Hate Speech)

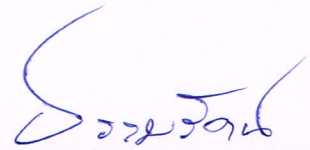
๓. ประโยชน์และคุณค่าต่อการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัลช่วยเปลี่ยนผู้ใช้งานจากการเป็นเพียง “ผู้บริโภคสื่อ” (Passive Consumer) ให้กลายเป็น “ผู้สร้างสรรค์และพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพ” (Responsible Digital Citizen)

นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถป้องกันตนเองจากการถูกหลอกลวงทางออนไลน์ ลดความเครียดที่เกิดจากการใช้โซเชียลมีเดีย และเพิ่มโอกาสในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในระดับสากลได้อย่างราบรื่น

บทสรุป

Digital Intelligence (DQ) ไม่ได้หมายถึงเพียงการมีความรู้ด้านเทคนิคหรือเทคโนโลยีในระดับสูงเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการมี “ทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี” ในการใช้เทคโนโลยี ผู้ที่มีความฉลาดทางดิจิทัลจะสามารถใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนชีวิตและสังคม พร้อมทั้งสามารถปกป้องตนเองจากภัยคุกคามต่างๆ ในโลกไซเบอร์ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

(นายธรรมรัตน์ กังวาลสิงหนาท)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ธรรมรัตน์ กังวาลสิงหนาท

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
Digital Literacy : ความฉลาดทางดิจิทัล
(Digital Intelligence)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 1:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 5 กันยายน 2569

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

601dcca1

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
Digital Government Development Agency (Public
Organization) (DGA)

Date: 2026-09-05T10:31:14.064+07:00